

ПОВЫШЕНИЕ ЖИЗНЕСПОСОБНОСТИ И ПРОИЗВОДИТЕЛЬНОСТИ
ШЕЛКОВИЧНОГО ШЕЛКОПРЯДА ПУТЕМ ОТБОРА ОСОБЕЙ ПО
РАСПОЛОЖЕНИЮ КОКОНОВ НА КОКОННИКАХ

Я.А. Бачинська , Б.Ф. Пилипенко, Институт шелководства УААН

Показана возможность оптимизации пространственной структуры популяции тутового шелкопряда путем отбора особей по расположению на коконниках. Отмечено улучшение биологических и технологических показателей культуры.

SILKWORM VIABILITY & PERFORMANCE BOOST VIA GERMINAL SELECTION.

Ya.O, Bachynskaya, B.F. Pylypenko, The institute of sericulture, UAAS.

This article highlights the expected improvement of genetic parameters of silkworms via germinal selection.

Possibilities of optimization of Bombyx more L. populations spatial structure have been proved by the means of specimen selection depending on cocoons. Improvement of biological and technological indices of culture have been registered.

УДК 637.62

**ОЦІНКА МАТОК ПОРОДИ ПРЕКОС ЗА
ПОКАЗНИКАМИ ВИХОДУ ТА ЯКОСТІ ВОВНИ**

Н.В.Бойко *

Інститут тваринництва УААН

Стаття висвітлює результати вивчення основних показників вовнової продуктивності та лабораторних досліджень вовни, яку було одержано від маток харківського внутрішньопородного типу породи прекос з різним виходом митої вовни. Результати визначення цього параметра свідчать про те, що вівці з високим показником митої вовни характеризувалися також вищою вовною продуктивністю. Вихід митої вовни має тенденцію до збільшення і зумовлений віком вівцематок.

вівці, вовнова продуктивність, вихід митої вовни, якість вовни

Успішний розвиток галузі вівчарства значною мірою залежить не тільки від рівня кормової бази і впровадження прогресивних технологій, але й від розробки прийомів і методів удосконалення існуючих та виведення нових порід, груп, ліній тварин, вмілого застосування добору і підбору за ознаками, які обумовлюють належний рівень продуктивності [4]. До недавнього часу селекція з вівцями всебічно була спрямована на підвищення скоростиглості тварин, поліпшення продуктивних, племінних ознак, збільшення настригу немитої вовни [2]. У сучасних умовах ведення господарства, поряд зі збільшенням виробництва, на перший план висуваються вимоги щодо підвищення якості вовни [3].

Перш за все це стосується вивчення факторів, які визначають величину виходу митої вовни, виявлення найбільш вдалих варіантів

* Науковий керівник – кандидат сільськогосподарських наук І.А.Помітун

підбору овець за цим показником, а також обґрунтування типу тварин з бажаними параметрами виходу митої вовни і структурою руна [1].

Враховуючи вищевикладене, метою наших досліджень було визначення параметрів фенотипічної мінливості показника виходу митої вовни у маток породи прекос та особливостей продуктивності і тонини вовни у тварин з різним рівнем цієї ознаки.

Матеріал і методи досліджень. Науково-господарський дослід проводили на базі племінного заводу дослідного господарства “Гонтарівка” ІТ УААН Вовчанського району Харківської області.

На підставі результатів лабораторних досліджень зразків вовни овець впродовж останніх років було встановлено недостатній для сучасних вимог переробної промисловості показник виходу митої вовни, який з роками знаходився практично на одному рівні.

Враховуючи це, в сезон проведення стрижки 2005 року нами були добрані зразки немитої вовни з боку у всіх основних маток 3-6-річного віку. Дослідження з оцінки якості вовни були проведені в лабораторії Інституту тваринництва УААН.

У процесі досліджень враховували і визначали настриг немитої і митої вовни, вихід митої вовни та її природну та істинну довжину, звивистість, зони забрудненості і вимитості та ін.

Результати досліджень. Як показали дані індивідуального обліку настригу вовни в період стриження овець та лабораторні дослідження вовни, матки господарства були представлені тваринами з різним виходом митої вовни (табл.1).

1. Вовнова продуктивність маток з різним виходом вовни (n =283)

Групи за виходом митої вовни	Частка маток від загального поголів'я, %	Настриг вовни				Lim Max ÷ Min
		неми-тої, кг	митої		середній вихід митої вовни, %	
			M±m, кг	Cv, %		
I група (≤48,0)	12,0	3,02 ± 0,49	1,30 ± 0,22	17,18	43,22 ± 3,85	36 – 48
II група (48,1-65,5)	73,0	3,14 ± 0,50	1,76 ± 0,31	17,40	56,03 ± 4,67	48 – 60
III група (≥65,6)	15,0	3,08 ± 0,62	2,23 ± 0,50	22,54	72,21 ± 5,09*	65,8 - 82

Примітка. * $P_{I-III} > 0,999$.

Так, вихід митої вовни у більшості тварин (72,5 %) цього стада варіював від 48,1 до 65,5 %. Разом з цим, у стаді знаходилися вівці, які мали вихід вовни на рівні, меншому ніж 48,1 % і більшому за 65,5%, що свідчить про значну різноманітність поголів'я за даним показником.

Вівцематки з різним виходом митої вовни, при практично однакових настригах немитої вовни, мали істотні відмінності за настригом митої вовни. Встановлено чітку тенденцію, яка вказує на позитивний зв'язок між виходом митої вовни і настригом у маток. Так, збільшення показника

виходу митої вовни у тварин II і III групи супроводжувалося підвищенням настригу відповідно на 0,46 кг та 0,47 кг або на 35,4 % та на 26,7%. Різниця становила 0,93 кг або 71,5 % ($P > 0,90$). При цьому настриг немитої вовни у тварин порівнюваних груп був майже однаковий.

Відмінності за показником виходу митої вовни між тваринами дослідних груп виявилися більш суттєвими. Так, за показником виходу митої вовни матки III групи перевершували ровесниць I і II груп відповідно на 29,0 % і 16,2 % . Разом з цим, матки II групи мали вихід митої вовни більший на 12,8 %, ніж ровесниці I групи. Біометричне опрацювання даних свідчить, що різниця між групами виявилася статистично вірогідною ($P_{I-III} > 0,999$). Величина зони забрудненості зразків вовни (табл. 2), які були відібрані з боку тварин, у міру збільшення показника виходу митої вовни, зменшувалася і становила у маток III групи 35,4 %, що менше на 2,8 % ніж у ровесниць II групи і на 6,6 % - ніж у тварин I групи. Цього не можна сказати про зону вимитості. У маток II групи вона була майже у 2 рази меншою, ніж у маток з високим і низьким виходом митої вовни. Така особливість, очевидно, зумовлена тим, що високий вихід митої вовни у маток може супроводжуватись низьким вмістом у вовні жиропоту та гіршими його захисними властивостями. На позитивний зв'язок між виходом митої вовни і вмістом жиропоту вказують результати досліджень [1, 3-4].

2. Основні показники якості вовни у маток з різним виходом митої вовни

Показники		Вихід митої вовни, %		
		низький (до 48,0)	середній (48,1-65,5)	високий (65,6 і вище)
Зона забрудненості, %		42,0 ± 1,99	38,2 ± 0,92	35,4 ± 2,47
Зона вимитості, %		8,94 ± 1,55	4,93 ± 0,67	8,05 ± 1,97
Довжина вовни, см	природна	9,43 ± 0,40	8,05 ± 0,11	8,42 ± 0,19
	істинна	10,71 ± 0,44	9,48 ± 0,12	9,69 ± 0,22
Сила звивистості, %		116,34 ± 1,09	118,32 ± 0,59	115,08 ± 0,75
Звивистість, кількість завитків/см		4,37 ± 0,18	4,28 ± 0,09	3,71 ± 0,17

Встановлено, що істинна довжина вовни в усіх піддослідних групах була дещо вищою у порівнянні з природною у I групі маток на 1,28 см, у II – на 1,43 см і у III – на 1,27 см. Разом з цим, як природна, так і істинна довжина вовни у овець I групи була найбільшою, але різниця за цим показником виявилася статистично не вірогідною. Вовна дослідних тварин усіх груп характеризувалася високою силою звивистості, величина якої знаходилася у межах від 112,6 до 117,7 %. При цьому у маток II групи у порівнянні з ровесницями I і III груп цей показник був вищий на 2,0 і 3,2 %, що зумовлено більшою кількістю завитків на 1 см довжини штапелю. Аналіз показників митої вовни (табл. 3) у зв'язку з віком тварин свідчить про те, що він не мав чіткої залежності і знаходився приблизно на одному рівні.

В умовах однієї технологічної групи, вівцематки різного віку мали приблизно однаковий показник виходу митої вовни, який знаходився в межах 56,02 – 59,49 %.

3. Вікові особливості формування показника митої вовни у маток

Віковий період	Кількість тварин, голів	Середня маса руна по групі, кг	Вихід митої вовни	
			%	Cv,%
6 років	51	3,08 ± 0,56	57,48 ± 1,30	16,16
5 років	26	3,28 ± 0,40	59,49 ± 2,06	17,63
4 роки	80	3,16 ± 0,50	56,78 ± 1,00	15,75
3 роки	81	3,20 ± 0,51	56,02 ± 0,92	14,78

Однак, на рівні тенденції, виявлено перевагу за цією ознакою 5-річних маток: на 2,01-3,47 % у порівнянні з тваринами інших вікових груп.

Ці особливості зумовлені очевидно тим, що пік вовнової продуктивності у овець породи прекос припадає на 5-6-річний вік.

Висновок. Оцінка тварин за показником митої вовни вказує на значні відмінності поголів'я овець за цією ознакою. Результати визначення цього параметра свідчать про те, що вівці з високим показником митої вовни характеризувалися вищою вовною продуктивністю. Вихід митої вовни має тенденцію до збільшення з залежить від віку вівцематок. Пік зростання показників припадає на 5-річний період продуктивного використання вівцематок.

Бібліографічний список

1. Дорошенко Н.Я., Куц Г.А. Технические свойства шерсти овец породы прекос //Овцеводство, 1967. -№4. - С. 36-40.
2. Сопряженность признаков у овец /Куц Г.А., Соколов В.В. и др. – Ижевск, 2000. – 129 с.
3. Куц Г.А., Соколов В.В. Мясошерстные овцы прекос . – Москва: Колос, 1979. – 204 с.
4. Міхновський Д.К. Підвищення вовнової продуктивності овець. – К: Держсільгоспвидав, 1955. – 125 с.
5. Шерсть /Соколов В.В., Куц Г.А., Филичкин П.П. и др. - Ижевск, 1998. – 223 с.
6. Шейфер О.Я. Производство шерсти высокого качества. – Москва: Россельхозиздат, 1981. – 174 с.
7. Штомпель М.В. Веланська Н.В. Вплив схрещування і селекція баранів-плідників різних порід на настриг вовни і вихід чистого волокна //Вісник аграрної науки, 2000. - № 9. – С. 27-29.

ОЦЕНКА МАТОК ПОРОДЫ ПРЕКОС ЗА
ПОКАЗАТЕЛЯМИ ВЫХОДА И КАЧЕСТВА ШЕРСТИ
Н.В Бойко, Институт животноводства УААН

Статья отражает результаты изучения основных показателей шерстной продуктивности и лабораторных исследований шерсти полученной от маток харьковского внутрипородного типа породы прекос с разным выходом мытой шерсти. Результаты определения этого параметра свидетельствуют о том, что овцы с высоким показателем мытой шерсти характеризовались также высшей продуктивностью. Выход мытой шерсти имеет тенденцию к увеличению в связи с возрастом овцематок.

THE PRECOS BREEDER SHEEP TESTING BY WOOL OUTPUT & PRODUCT
QUALITY

N.V.Boyko, the institute of animal science, UAAS

This article highlights the investigation results on performance index of wool. The lab researches has been carried out on the native inbred Precos breeder sheep to define the final output of washed wool. The operation parameters appeared to be the highest with regard to the washed wool ewes & their high production performance was proved by the test results. Washed wool output boosts gradually subject to the mature sheep age.

УДК 636.22/.28.082.4.033

**ОСОБЛИВОСТІ ПРОДУКТИВНОСТІ ТВАРИН ПОРОДИ
ШАРОЛЕ УКРАЇНСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ РІЗНИХ ЛІНІЙ**

О.С.Василець*

Інститут тваринництва УААН

У статті наведено і проаналізовано продуктивність телиць і бугайців у підсисний період (від народження до семимісячного віку). Встановлено перевагу за живою масою телиць (на 4,8-7,9 %) та бугайців (на 3,2-4,0 %) породи шароле української селекції над чистопородними ровесниками.

молодняк, шароле української селекції, продуктивність, молочність

У плані раціонального використання природних ресурсів м'ясної худоби при створенні в Україні спеціалізованої галузі м'ясного скотарства великий інтерес викликає порода шароле, яка характеризується великорослістю, добре розвиненими м'язами та здатністю тварин у молодому віці формувати важкі туші з незначним жировим поливом м'яса – “мармуровістю” [1-2].

Завдяки широкому використанню шаролецьких бугаїв виведено українську м'ясну, поліську та створюється південна м'ясна породи [3-4].

Матеріал і методи досліджень. Досліди проводили у д/г „Гонтарівка” ІТ УААН Вовчанського району Харківської області. У досліді задіяні бички та телиці лінії Універсала 71012 (І гр), Чинара 2332 (ІІ гр), Геркулеса 8499 (ІІІ гр). Відлучення телят від матерів проводили у

* Науковий керівник – кандидат с.-г. наук І.А.Помітун